

İmandaki hürriyet

Allah'ın iki tane özel ismi vardır, birisi Allah, diğeri Rahmandır.

Bu isimler tek başlarına insanlara verilmez. Abdurrahman gibi ikinci bir isim olarak verilir. Allah, sonsuz ve soyuttur, yani maddî bir varlık değildir, Rahman ise, o sonsuz soyut olan Allah'ın Cennet de dâhil bütün sonsuz somut tecellilerdir. Allah'ın sonsuzluğu, insana hürriyet olarak yansır. Çünkü Allah'ın sonsuzluğu isimlerinin maksimum şekilde tecellisi en mükemmel şekilde insanda görülür.

Bediüzzaman da hürriyetin imanın bir hassası ve bir özelliği olduğunu söylüyor. Allah, insanı yaratıp kendi adına kâinatta tasarruf yetkisi vermiştir. İnsanın kendi hürriyetini bırakıp, Allah'ın sonsuzluğunda bir buz parçası gibi kendi benliğini eritirse veli olur ve fenafillâh makamına çıkar. Eğer insan, kendi benliğini bu İlâhî havuzda eritmeyip, nefesine uyarsa ve ben derse, bir firavun olur ve ilahlık iddiasında bulunur.

İnsan, benliğini bu İlâhî havuzda eritip, İlâhî nizamla uyarsa yaratılış gayesini anlar, O'na, kendi küçük benliğini ile güzel bir ayna yapıp, bu sonsuz İlâhî nizamla birlikte yürüyebilirse, bekabillâh makamına çıkar. Bekabillâh, fenafillâhtan çok daha yüksektir. İşte bu nizamla uyan insanda, korku ve endişe kalmaz. Allah'ın nizamına uyan, ister o nizamla birlikte yürüsün, isterse o nizamda eriyip fani olsun, yani ister fenafillâh, ister bekabillâh makamında olsun huzur içinde olur.

İnsanların hürriyetlerini kısan, hürriyet ve adalet uygulamayan, hürriyetleri kendi düşüncesine has gören kişiler, bütün ibadetleri yapsalar bile Allah'ı gerçek manada tanımış sayılmazlar. Allah'a gerçek manada iman ve kulluk, insanların hürriyetlerine saygı gösterme ve adalet ve hukuk kurallarına tam uymayı netice verir.

İnsanların meşrû hürriyetlerine saygılı olmak, Allah'a gerçek kul olmanın gereğidir. Hürriyet ve özgürlüklere karşı olan insanlar, kendilerine çok yakın olan Allah'ı yanlış tanırlar ve bilirler. Bu durum gerçek bir imanın yansıması değildir. Asr-ı Saadet döneminde iman da, hürriyetler de zirvedeydi.

Bekabillâh, Allah'ın sonsuzluğunun meşrû hürriyet şeklinde insan ve bütün mahlûkatta yansımasıdır. İmanı büyük olan insanın hürriyetleri kullanma ve kullandırma sahası da çok geniştir. Allah bir hadis-i kudsîde mealen, "Allah, insanı rahman suretinde", başka bir rivayette ise "Allah, insanı kendi suretinde yarattı" deniyor.

Bu şekilde mükemmel yaratılan insan, hürriyetini veya iradesini başka birinin iradesine bırakıp, nasıl kula kul olabilir?